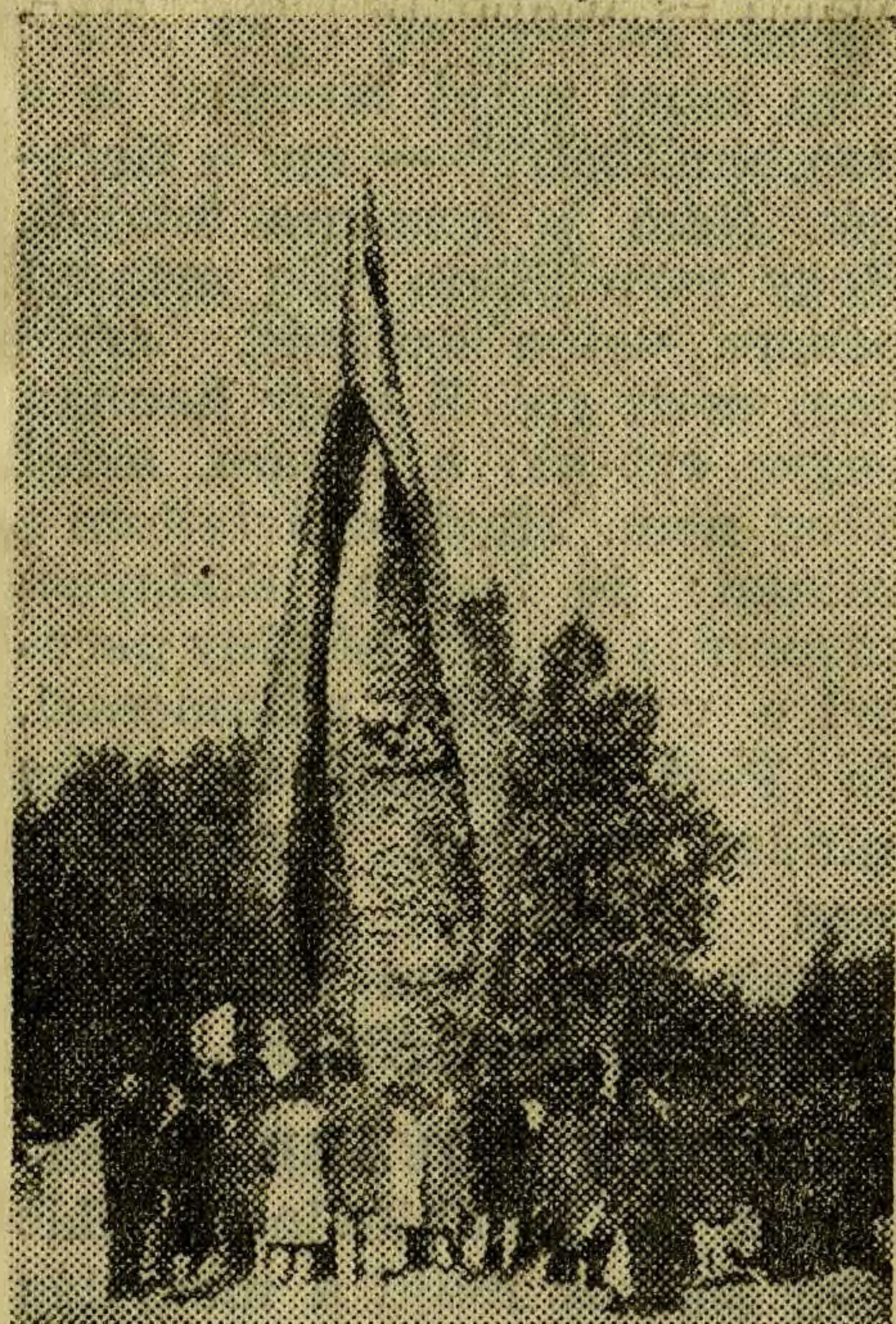

331.86
1972.07.13

Szép fővárosunk, Budapest

A tanoncmizériáról

(HÚSIPARI MUNKÁSOK LAPJA, 1910. JÚLIUS 1.)

Nagy csalódás lenne azt hinni, hogy az ilyen erőlködés valami nagyon antimodern gondolat, vagy, hogy talán ilyen módon igyekeznek egyes szakmák elszigetelni magukat a munkanélküliséget szaporító újabb generációtól.

A dolog egyszerű magyarázata az, hogy Magyarországon nincs semmiféle hatályos törvényes intézkedés a tanoncvédelemre és tanoncnevelésre. Az ipartörvény, amely már régen megérett a tűzre, sem testi fejlettség, sem testi képesség, sem egészség dolgában nem tesz különbséget a tanoncnál, csak egyszerűen a 12 éves korhatárt állapítja meg,

amely képesíti a gyermeket arra, hogy tanoncul szegődhesék. Mond még arról is valamit, hogy napjában hány órát szabad az ilyen gyermekembert foglalkoztatni, ami amellet, hogy szegyenletesen sok, a visszaélések megtorlására egyáltalán nem nyújt módot. Ez, és ennél kevesebb az, amit a tanoncügyben az ipartörvény Magyarországon a szülőknek ad és végül egy kis mézesmadzag, hogy tanoncideje alatt is hetenként néhány órát iskolába járhat, ha ugyan majsztram uram nem talál számára fontosabb teendőket.

Arról egy árva kukkot sem beszél, hogy a tanoncot nem szabad igavonó baromnak fel-

használni, hogy ostoba, durva testi fenytéseket alkalmazni tilos, hogy a szakmáját becsületesen ki kell tanulnia, mert különben érzékeny büntetést kap a mester úr.

Ha tehát ilyen, minden törvényes gyámolítást nélkülöznek azon ifjak, akik egykor arra hivatvák, hogy velünk egy fedél alatt dolgozzanak, mint felnött emberek, csak ésszerű dolog, hogy pótoljuk társadalmi úton azt, amit a törvény mostohasága tőlünk megtagad.

Ezért csak kalaplevéve beszélhet azon munkásokról, kik a tanoncok szellemi és fizikai épségét követelik és

ügyes szakemberekért harcolnak.

Van még ezenkívül egy nagy tudomány, amelyet a tanoncok fejébe verni igyekeznek: „mennyit lehet valamelyik vevőnél beírni”. Ezt kell a húsipari tanoncnak reggel 4 órától, este 9 óráig tanulni és mellette nyugodtan eltúrni a főnök fülcibálását és pofozását, sok segédnek a nyers és sokszor hasonló bánásmódját.

Ilyen viszonyok között igazán nincs mit csodálkozni azon, ha egyik-másik fiatalabb segéd nem meri elfogadni a neki felajánlott közvetítést, mert fél attól, hogy nem tud megfelelni a reá váró szakmunkának. Sok ilyen ifjú ember van, aki felszabadulása után ügyszólván újra elmegy tanoncoskodni, vagy pedig megütálja a mesterségét és felcsap bérkocsics, pincér, vagy más foglalkozású munkásnak, és fájó szívvel gondol vissza arra a hosszú időre, melyet a húsiparban elpotyáztott.

Ez a szökés annál inkább érlelődik meg az ifjú emberekben, mert ott látják vergődni a húsipari munkások nagy zömét éhbérekért, látástól-vakulásig.

De ügylátszik, kezd már a szülők szeme is felnyíltni, és nem küldik gyermekeiket olyan pályára, amelyen csak a gyermekük átkát nyerhetik. A tanonchiány ma már olyan ijesztő módon nyomul előtérbe, hogy rövid idő múlva erősen megérzi majd a húsipar a „Nachwuchsh” hiányát.

Mi természetesen nem tudunk ennek a fájdalmas jelenségnek örülni, mert nekünk osztálytudatos munkásoknak is óriási reménységünk a jövő nemzedék, mely már gyermekéveiben szívja magába a modern munkásmozgalom nemes, szép eszméit és tanításait.

Azért kell nekünk — osztálytudatos húsipari munkásoknak — is, a többi szakmák példájára a tanoncok védelmét és szakképzését előmozdítani, hogy erőteljes és szívós bajtársakat nyerjünk a mi kemény küzdelmeinkhez.

Angyalföldi munkáslakások a századforduló táján.

Alig van valami, ami az iparnak a kultúrfokát jobban jelezhetné, valamely szakmában és országban, mint a tanonckérdés. Ha azt akarjuk tudni, milyen magas színvonalon áll ez vagy amaz a szakma, egyszerűen csak azt vizsgáljuk meg, mivel foglalkoztatják a munkaadók a tanoncaikat, milyen a velük való bánásmód, és milyen szellemi színvonalon állanak azok?

A könnyebb megértés kedvéért egy kis összehasonlítást teszünk a húsipari és egyes más szakmák között.

Például a nyomdásziparban a szervezet óriási küzdelme révén csak olyan fiúkat fogadnak tanoncul, akik legalább 3—4 középiskolát végeztek.

Ugyanilyen törekvést fejtenek ki a tanonckérdésnél — beérve valamivel alacsonyabb iskolázottsággal — más szakmáknál is a munkások.

Vannak iparágak, ahol a szakszervezetek az iskolai év végén rendszeresen figyelmeztetik a szülőket, hogy ne adják gyermekeiket arra a pályára, mert annak ilyen és ilyen veszélyei vannak. Az egyiknél a pinceműhelyek, melyek vakulást, tüdővést és más nyavalyákat rejtegetnek, a másik arra figyelmeztet, hogy a tanoncok a szárazdada, házi cseléd és teherhúzó nap-számos feladatokra lesznek felhasználva, és így tovább.